

**Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра загальної психології та психодіагностики
Кафедра вікової та педагогічної психології
Кафедра практичної психології та психотерапії**

**Методичні рекомендації
до підготовки кваліфікаційної роботи
здобувачам освітнього ступеня «магістр»
за освітньо-професійною програмою «Психологія»
зі спеціальності 053 Психологія**

Рівне - 2022

Методичні рекомендації до підготовки кваліфікаційної роботи здобувачам освітнього ступеня «магістр» за освітньо-професійною програмою «Психологія» зі спеціальності 053 Психологія / Укладачі А.М.Воробйов, Р.В.Павелків, В.М.Ямницький / За заг. ред. О.В.Камінської. Рівне: РДГУ, 2022. 40 с.

Рецензенти:

Колодич О.Б., кандидат психологічних наук, доцент, РОППО
Михальчук Н.О., доктор психологічних наук, професор
кафедри практики англійської мови РДГУ

Схвалено на засіданнях кафедр загальної психології та психодіагностики (протокол № 9 від 30 вересня 2022 р.), вікової та педагогічної психології (протокол № 8 від 30 вересня 2022 р.), практичної психології та психотерапії РДГУ(протокол № 9 від 28 вересня 2022 р.).

ВСТУП

Кваліфікаційна робота здобувачів ОС «магістр» за ОП «Психологія» зі спеціальності 053 Психологія - це самостійна науково-дослідницька робота, яка має продемонструвати рівень наукової кваліфікації автора, уміння самостійно вести науковий пошук і вирішувати конкретні наукові завдання. Вона має узагальнюючий характер, оскільки є своєрідним підсумком підготовки майбутнього фахівця, але в той же час це самостійне та оригінальне наукове дослідження здобувача вищої освіти.

Кваліфікаційна робота дозволяє можливість виявити рівень засвоєння теоретичних знань та практичної підготовки, здатність до самостійної роботи здобувачів освітнього ступеня «магістр» зі спеціальності 053 Психологія на первинних посадах відповідно до узагальненого об'єкта діяльності.

Кваліфікаційна робота як метод оцінювання рівня якості підготовки майбутнього фахівця має продемонструвати достатній рівень сформованості інтегральної компетентності, програмних компетентностей та програмних результатів навчання, зазначених у освітньо-професійній програмі «Психологія» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія, а саме:

Інтегральна компетентність:

Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.

СК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.

СК3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної

діяльності.

СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

Програмні результати навчання:

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.

ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПР7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПР10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ВИМОГИ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНІ РОБОТИ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Вимоги до кваліфікаційної роботи розроблено з урахуванням Закону України «Про вищу освіту», інструкцій Міністерства освіти і науки України, стандарту вищої освіти України з підготовки фахівців за освітнім ступенем «магістр», освітньо-професійної програми «Психологія» підготовки здобувачів освітнього ступеня «магістр» зі спеціальності 053 Психологія у Рівненському державному гуманітарному університеті (https://www.rshu.edu.ua/images/osvitni_programi/osv_prog_mag_053_ps_2021.pdf), Положення про організацію освітнього процесу у Рівненському державному гуманітарному університеті (http://www.rshu.edu.ua/images/navch/pol_org_osv_proc_05032020.pdf).

Кваліфікаційна робота виконується відповідно до напрямів наукових і прикладних досліджень і має засвідчити: рівень професійної підготовки випускника; вміння застосовувати здобуті у закладі вищої освіти знання для розв'язання практичних завдань; свідоме засвоєння знань та їх систематизацію; наявність навичок професійної роботи; здатність критично мислити та вміння аргументувати власну точку зору. Виклад змісту роботи має бути цілісним, логічним, доказовим, пояснювальним і науково аргументованим. Вона повинна відповідати таким вимогам:

- містити системний теоретичний аналіз предмету дослідження;
- результати особисто проведених комплексних досліджень та аналіз прикладних проблем відповідно до узагальненого об'єкта діяльності;
- вносити і обґрунтовувати реальні пропозиції щодо вдосконалення різних аспектів професійної діяльності відповідно до предмета дослідження;
- бути належно оформленою і мати усі необхідні супровідні документи.

Кваліфікаційна робота виконується на матеріалах реальних об'єктів дослідження. Виконання роботи свідчить про те, що її автор навчився самостійно здійснювати науковий пошук, бачити професійні проблеми, знати загальні методи і засоби їх вирішення.

Зміст кваліфікаційної роботи визначається її темою. Рекомендований обсяг кваліфікаційної роботи складає 2,5 -3,0 др.а (60-75 сторінок тексту). До цього обсягу не зараховуються список використаних джерел та додатки. Допускається відхилення в межах $\pm 10\%$.

Дипломна робота має бути написана державною мовою, науковим стилем із логічним й аргументованим викладом матеріалу.

1. ОСНОВНІ ЕТАПИ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Основні етапи підготовки та виконання кваліфікаційної роботи:

- вибір та затвердження теми;
- складання та затвердження завдань до кваліфікаційної роботи;
- проведення теоретичних та емпіричних досліджень;
- опрацювання та представлення результатів досліджень;
- оформлення кваліфікаційної роботи;
- попередній захист кваліфікаційної роботи на випусковій кафедрі та допуск її до захисту у Атестаційній комісії (АК);
- внутрішнє та зовнішнє рецензування кваліфікаційної роботи;
- захист кваліфікаційної роботи на засіданні АК.

Вибір теми кваліфікаційної роботи. Тема кваліфікаційної роботи має відображати основну ідею, завдання, положення, які необхідно дослідити. Критерієм вибору теми дослідження є її актуальність щодо сучасних тенденцій розвитку психології у певній сфері діяльності.

Теми кваліфікаційних робіт формуються відповідно до напрямів науково-дослідної тематики випускової кафедри/кафедр, сучасних досягнень науки у предметній області сфери професійної діяльності.

У назві теми зазначається проблема, дослідження якої представлено у роботі. Назва теми повинна бути чіткою, лаконічною та містити однозначне тлумачення досліджуваної проблеми.

Закріплення теми кваліфікаційної роботи, призначення керівника та консультантів (у разі потреби) затверджується наказом ректора закладу вищої освіти.

Структура кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається із:

- титульної сторінки;
- резюме
- змісту;
- вступу;
- основної частини;
- висновків;
- списку використаних джерел;
- додатків (за потреби).

Титульна сторінка є першою сторінкою кваліфікаційної роботи і оформлюється відповідно до вимог стандарту та вимог закладу вищої освіти (зразок оформлення подано у додатках).

Резюме має бути стислим, інформативним щодо суттєвих відомостей про дипломну роботу та повинно містити:

- відомості про обсяг кваліфікаційної роботи, кількість її частин, кількість ілюстрацій, таблиць, додатків, кількість джерел згідно з переліком посилань (відомості наводять, включаючи дані додатків);

- текст реферату;
- перелік ключових слів.

Послідовність структурних компонентів тексту реферату:

- об'єкт та предмет дослідження ;
- мета кваліфікаційної роботи;
- завдання дослідження;
- методи дослідження, база дослідження;
- теоретичне значення;
- практичне значення;
- прогнозовані припущення про організацію подальших досліджень об'єкта.

Структурні частини тексту резюме, з яких відсутні відомості, випускаються.

Ключові слова, що розкривають суть кваліфікаційної роботи, розташовують після тексту реферату в називному відмінку в рядок через коми. Їх перелік повинен нараховувати від 5 до 15 слів (словосполучень).

Резюме пишеться українською та англійською мовами. Обсяг резюме – до 300 слів.

Зміст розпочинається з нової сторінки. До змісту включають: вступ; послідовно перелічені назви всіх розділів, підрозділів, пунктів і підпунктів (якщо вони мають заголовки); висновки; перелік посилань; назви додатків і номери сторінок, які містять початок матеріалу. У змісті можуть бути перелічені номери і назви ілюстрацій та таблиць з зазначенням сторінок, на яких вони розміщені.

Зміст складають, якщо пояснювальна записка містить не менш ніж два розділи, або один розділ і додаток.

Вступ розпочинається з нової сторінки. У вступі викладають:

- зв'язок проблеми, що вирішується, з узагальненим об'єктом діяльності магістра;
- сучасний стан проблеми (аналіз аналогів, ступінь розв'язання задач, прогалини знань в даній галузі, нездійснені вимоги до виробів чи розробок наукового, організаційного або іншого характеру);
- мету кваліфікаційної роботи та галузь застосування;
- обґрунтування актуальності теми;

– конкретизацію постановки задачі кваліфікаційної роботи.

Обґрунтування **актуальності** обраної теми – початковий етап дослідження, який визначає правильність розуміння теми та оцінку її з точки зору сучасності і соціальної значимості. Актуальність теми дослідження має бути сформульована лаконічно, послідовно й аргументовано. Підкріпленням загальносоціальної актуальності повинно бути посилення щонайменше на одне джерело – державний документ, який має чинність на момент дослідження.

Після вибору та обґрунтування теми роботи необхідно визначити **об'єкт** і **предмет** дослідження:

Об'єкт – це процес або явище, що становить проблему і потребує вивчення.

Об'єктом дослідження є вся сукупність зв'язків, відношень різних аспектів теорії та практики в обраній галузі, які є джерелом необхідної для дослідника інформації.

Предмет – це те, що знаходиться в межах об'єкта.

Предмет дослідження – це тільки ті суттєві зв'язки і відношення, які підлягають безпосередньому вивченню в даній роботі. Таким чином, об'єкт та предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне та часткове. В об'єкті виділяється частина, яка стає предметом дослідження.

Правильне, науково обґрунтоване визначення об'єкта дослідження, призначене зорієнтувати самого дослідника на виявлення місця і значення предмета дослідження в більш цілісному і широкому понятті об'єкта дослідження.

Проблема дослідження завжди пов'язана з бажаним удосконаленням предмету дослідження, з виявленням причин знайдених суперечностей, з розробкою системи заходів, спрямованих на підвищення ефективності і якості функціонування предмету дослідження на практиці, з поглибленням теоретичних уявлень щодо предмету дослідження.

Практично проблема дослідження переростає в **мету дослідження**, яку поставив перед собою дослідник в процесі вирішення проблеми-пошуку.

Мета, в свою чергу, поділяється на коло більш конкретних **завдань** дослідження. Останні постають перед дослідником на підставі теоретичного аналізу даної проблеми й існуючої оцінки її вирішення в реальній практиці. Аналіз стану теорії і практики вирішення тієї чи іншої проблеми передбачає, в першу чергу, широке ознайомлення з літературними науковими джерелами з даного питання (книги, монографії

з теорії проблеми, публікації з узагальненням досвіду практичної роботи в даному напрямку), що дозволяє досліднику сформулювати проект основних завдань свого дослідження. Завдання дослідження можуть включати в себе наступні елементи (вони можуть змінюватися залежно від самого характеру наукової проблеми):

- 1) вирішення певних теоретичних питань, які входять до загальної проблеми дослідження (наприклад, виявлення сутності понять, явищ, процесів, які досліджуються; подальше удосконалення його визначення, розробка ознак, рівнів функціонування, критеріїв ефективності, принципів та умов застосування.);
- 2) всебічне, бажано експериментальне, вивчення практики вирішення даної проблеми, виявлення її типового стану, типових недоліків і труднощів, їх причин, типових рис попереднього досвіду (Таке вивчення дозволяє уточнити, перевірити ті дані, які опубліковані в спеціальній літературі, періодичних виданнях, підняти їх з рівня думок окремих авторів на рівень наукових фактів, обґрунтованих в процесі спеціального дослідження практики в даному напрямку);
- 3) обґрунтування необхідної системи заходів для вирішення даної проблеми. (Це обґрунтування, з одного боку, спирається на теоретичні дані, отримані автором в процесі вирішення першого завдання свого дослідження, а з другого — на матеріали аналізу практики, тобто на дані вирішення другого завдання дослідження. Обґрунтування системи заходів практично співпадає з конкретизацією гіпотези дослідження);
- 4) експериментальна перевірка запропонованої системи заходів що має відповідати критеріям оптимальності, тобто досягненню максимально можливих у відповідних умовах результатів вирішення проблеми при економних затратах часу і зусиль (Це завдання може ставитися автором лише за умов її фактичної необхідності згідно з логікою дослідження, а також наявності усіх необхідних умов її реалізації);
- 5) розробка методичних рекомендацій та пропозицій щодо використання результатів дослідження (при цьому дуже важливо правильно визначати адресування конкретних пропозицій та рекомендацій: практикуючим психологам в освітньо-виховних, медичних, військових, правових та правоохоронних закладах тощо, психологам-консультантам, психологам-терапевтам, працівникам соціальних служб, соціальним педагогам, залученим спеціалістам, волонтерам, клієнтам психологічної та соціальної роботи, рідним та близьким клієнтів, громадським діячам, державним структурам, представникам влади, громадським організаціям і т.д.)

Можливі й інші варіанти постановки завдань дослідження. Головне, формулювання завдань необхідно робити якомога конкретніше, оскільки опис їх вирішення повинен скласти зміст розділів кваліфікаційної роботи. Це важливо також і тому, що заголовки цих розділів народжуються саме із формулювань завдань дослідження.

Особлива роль у дослідженні належить **гіпотезі** - припущенню, передбаченню ймовірної закономірності, яка зв'яже ключові фактори з предметом дослідження. Стимулом до створення гіпотези стає невідповідність між встановленими в науці положеннями, вимогами практики і накопиченим дослідницьким матеріалом.

Вимоги до гіпотези: лаконічність, однозначність формулювань, логічна простота, відповідність фактам. Формулюється гіпотеза у формі - Якщо ..., то... Гіпотези можуть бути:

- описові, які передбачають існування певного явища, описують його причини і можливі наслідки;
- пояснювальні, де надається пояснення можливих наслідків з певних причин, а також характеризуються умови і обставини, за яких ці наслідки обов'язково настають;
- описово-пояснювальні, тобто синтезована комбінація першого і другого типу.

Перший тип гіпотез обмежує можливість передбачення, а для другого - це головна властивість. Тому другий і третій тип гіпотез частіше використовуються в дослідженнях, бо вони виводять дослідника на припущення щодо існування певних закономірних зв'язків між явищами, чинниками і умовами.

Після формулювання гіпотези визначаються методи дослідження з урахуванням специфіки завдань, які поставив перед собою дослідник. **Методика** дослідження, у вузькому розумінні, - це сукупність методів дослідження (з точки зору наукового підходу, методика - це сукупність прийомів, способів дослідження, порядок їх застосування і інтерпретації отриманих з їх допомогою результатів). Вибір методів дослідження не може бути довільним актом в роботі автора дослідження, а детермінується особливостями поставлених завдань, специфікою змісту проблеми і можливостей самого дослідника. На заключному етапі дослідження, коли здійснюється узагальнення результатів дослідження і формулювання рекомендацій, використовують комбінацію методів теоретичного узагальнення результатів дослідження (висновки по роботі), різноманітні методи обробки інформації та прогнозування подальшого удосконалення процесів.

Проведена аналітична робота дозволяє скласти розгорнутий **план-проспект** роботи, який у скороченому узагальненому вигляді відтворює основний зміст її складових частин (вступу, найменування і змісту розділів чи глав, висновків). Після узгодження плану-проспекту з керівником, автор виконує практичну роботу по реалізації плану.

Розділи (глави, параграфи) роботи повинні за своєю назвою, структурою, змістом відповідати завданням дослідження поставленої проблеми і повністю її розкривати. У них повинні розглядатися методика і техніка дослідження. Кожен розділ (глава) роботи повинен мати свої короткі висновки, які узагальнюють результати дослідження, отримані автором при розробці усіх питань. Усі матеріали, які не є суттєво важливими для розуміння вирішення наукового завдання, виносяться в додатки.

Висновки роботи вміщують у концентрованому вигляді основні результати дослідження та висновки. Найважливішою їх частиною є пропозиції і методичні рекомендації. Якщо вони мають вигляд рекомендованого конкретного документа, розміщеного в додатках, то в заключній частині доцільно дати його опис, обґрунтування доцільності впровадження в практику і гіпотетичну оцінку ефективності. Взагалі заключна частина передбачає наявність узагальненої кінцевої оцінки зробленої роботи. При цьому важливо вказати, в чому полягає її головний зміст, які важливі додаткові наукові результати отримані, які нові наукові завдання постають у зв'язку з проведенням наукового дослідження. В деяких випадках виникає необхідність вказати шляхи продовження досліджуваної теми, форми і методи її подальшого вивчення, а також конкретні завдання, які доведеться вирішувати майбутнім дослідникам у першу чергу.

Список використаних джерел. Перелік використаних джерел, розпочинається з нової сторінки і повинен нараховувати не менше 40 джерел. Бібліографічні описи подають в алфавітному порядку (спочатку література, написана українською мовою, потім – література іноземними (англійською, німецькою та ін. мовами) згідно вимог Національного стандарту України ДСТУ 8302 : 2015.

Список використаних джерел повинен включати 2-3 видання іноземною мовою чи наукові публікації, опубліковані у наукових виданнях, внесених до наукометричних баз Scopus, Web of Science та ін., опрацьованих здобувачами.

Додатки. У додатках подають матеріал, необхідний для повноти пояснювальної записки, але який не може бути розміщений в основній

частині через великий обсяг або спосіб відтворення.

Типи додатків:

- додаткові ілюстрації або таблиці;
  - методики;
  - опис програм, розроблених при виконанні кваліфікаційної роботи;
  - додатковий перелік джерел, які можуть викликати інтерес тощо.
- Останніми додатками кваліфікаційної роботи мають бути подання голові АК, висновки випускової кафедри, керівника роботи, зовнішня рецензія, протокол аналізу звіту подібності.

2. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

2.1. Оформлення тексту кваліфікаційної роботи

Текст кваліфікаційної роботи друкується на білому папері формату А4 з одного боку листа державною (або англійською) мовою у текстовому редакторі Microsoft Word шрифтом Times New Roman з кеглем 14 пт через 1,5 міжрядкових інтервали (кількість знаків у рядку і рядків на сторінці регулюються самостійно) вирівнюванням по ширині сторінки з дотриманням таких розмірів берегів: верхній, лівий і нижній — не менше 20 мм, правий — не менше 10 мм. Абзацний відступ повинен бути однаковим по всьому тексту роботи і дорівнювати п'ятьом знакам (1,25 см). Міжсимвольний інтервал – звичайний.

Кожний структурний елемент кваліфікаційної роботи (вступ, розділи, висновки, список використаних джерел, додатки) має починатися з нового аркушу.

Прізвища, назви установ, організацій, фірм та інші власні назви у роботі наводять мовою оригіналу. Допускається транслітерувати власні назви і наводити назви організацій у перекладі на мову роботи, додаючи (при першій згадці) оригінальну назву.

Друкарські помилки, описки і графічні неточності, виявлені в процесі виконання, допускається виправляти стиранням або закрашуванням білою фарбою (коректором) і нанесенням на тому ж місці виправленого тексту (графіка) чорним чорнилом рукописним способом, але не більше двох на сторінку. Помарки і сліди не повністю видаленого колишнього тексту не допускаються.

Якість надрукованого тексту і оформлення ілюстрацій, таблиць та інших матеріалів роботи повинні задовольняти вимогу їх чіткого відтворення.

Текст кваліфікаційної роботи має бути логічно послідовним, точним, необхідним і достатнім для розкриття теми.

При виконанні кваліфікаційної роботи необхідно витримувати одномірну щільність, контрастність і чіткість зображення впродовж усієї роботи.

Всі лінії, літери, цифри і знаки повинні бути однаково чорного кольору.

У тексті слід застосовувати терміни, визначення, позначення і скорочення, встановлені стандартами, що діють, або загальноприйняті в науково-технічній літературі.

Скорочення українських слів і словосполучень виконують згідно Національного стандарту ДСТУ 3582:2013 «Бібліографічний опис скорочення слів і словосполучень українською мовою» (<http://lib.pnu.edu.ua>).

Якщо у кваліфікаційній роботі прийнята особлива система позначень і скорочень, то вводять структурний елемент «Перелік умовних позначень та скорочень».

У тексті, за винятком формул, таблиць і рисунків, не допускається застосовувати:

- математичний знак «-» перед негативними значеннями величин (слід писати слово «мінус»);
- знак «d» для позначення діаметру (слід писати слово «діаметр»);
- математичні знаки величин без числових значень, наприклад, «>» (більше), «<» (менше), «=» (дорівнює), «≥» (більше або дорівнює), «≤» (менше або дорівнює), «≠» (не дорівнює), а також знаки «№» (номер) і «%» (відсоток).

2.2. Нумерація сторінок роботи

Сторінки кваліфікаційної роботи нумеруються арабськими цифрами наскрізною нумерацією по всьому тексту, включаючи додатки.

Номер сторінки проставляють у правому куті верхньої або нижньої частини сторінки без слова сторінка і розділових знаків.

На титульному листі і резюме номери сторінок не проставляють, але у загальний обсяг вони входять. Номери сторінок

проставляють, починаючи зі сторінки з заголовком «ЗМІСТ». Нумерація розпочинається з цифри «3».

Ілюстрації і таблиці, які розміщені на окремих аркушах включають в загальну нумерацію сторінок кваліфікаційної роботи. Ілюстрації, таблиці та ін. на аркушах формату А3 враховують, як одну сторінку.

2.3. Оформлення заголовків структурних частин кваліфікаційної роботи

Текст кваліфікаційної роботи поділяється на розділи, які у свою чергу можуть поділятися на підрозділи, пункти і підпункти.

Заголовки структурних частин роботи таких як: «РЕЗЮМЕ», «ЗМІСТ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» і заголовки розділів основної частини слід розташовувати по середині рядка і друкувати напівжирним шрифтом прописними (великими) літерами без крапок наприкінці. Кожен розділ оформлюється з нової сторінки з відстанню між назвою розділу до тексту (чи назви підрозділу) у два рядки.

Розділи документа нумеруються арабськими цифрами впродовж всього документа, підрозділи, пункти і підпункти нумеруються в межах попереднього структурного елемента з додаванням через крапку номерів усіх попередніх структурних елементів. Номер розділу без крапки ставлять після слова «РОЗДІЛ 1», потім з нового рядка друкують заголовок розділу. Заголовки розділів та структурних елементів кваліфікаційної роботи оформлюють напівжирним шрифтом прописними (великими) літерами симетрично до тексту. Кількість номерів в нумерації структурних елементів не повинна перевищувати чотири. Після номера розділу, підрозділу, пункту ставлять крапку і відокремлюють від тексту пропуском (пробілом).

Приклад: 1.2.3. Назва - 1-й розділ, 2-й підрозділ, 3-й пункт.

У заголовках слід уникати скорочень (за винятком загальноновизнаних абревіатур, одиниць величин і скорочень, що входять в умовні позначення). У заголовках не допускається перенесення слова на подальший рядок, застосування римських цифр, математичних знаків і грецьких букв.

Заголовки рекомендується складати з одного речення. Якщо вони складаються з більш ніж одного речення, то їх розділяють крапкою.

Заголовки підрозділів і пунктів одного розділу слід друкувати, продовжуючи на незавершеній сторінці з дотриманням відстані між заголовками і текстом. Не допускається розміщувати найменування розділу, підрозділу, а також пункту і підпункту в нижній частині сторінки, якщо після нього залишається менше двох рядків тексту.

Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) напівжирним шрифтом з абзацу по ширині на поточній сторінці без крапки наприкінці. При цьому другий рядок заголовка друкується з нового рядка без абзацу. Відстань між заголовком підрозділу, пункту, підпункту та наступним чи попереднім текстом повинна бути один рядок.

Заголовки пунктів і підпунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) звичайним шрифтом з абзацного відступу. В кінці надрукованого таким чином заголовка крапка не ставиться.

2.4. Оформлення ілюстративної частини кваліфікаційної роботи

До ілюстративних матеріалів належать: схеми, діаграми, графіки, креслення, рисунки і фотографії, тощо. Ілюстрація має бути розміщена в межах полів стандартного аркушу (формату А4) тексту так, щоб їх можна було розглядати без повороту або з поворотом за годинниковою стрілкою. Ілюстрації повинні бути виконані з використанням комп'ютерних програм (редакторів). Ілюстрації повинні бути чорного кольору (стандартні). Допускається виконувати ілюстрації на листах формату А3 і розміщувати їх в додатку. Якщо вони мають кілька зображень то їх нумерують (літерують). Графіки і діаграми повинні мати чітке калібрування по осях. Якщо на графіку наведено декілька кривих, потрібно безпосередньо на рисунку вказати їхній порядковий номер (арабською цифрою або малою українською літерою).

Схеми, діаграми, графіки і інші ілюстративні матеріали у роботі позначаються словом «Рисунок» і нумеруються арабськими цифрами. Нумерація ілюстрацій складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації в цьому розділі, розділених крапкою, наприклад: **Рис. 2.5. Назва ілюстрації** (за винятком ілюстрацій, наведених у додатках).

Ілюстрації кожного додатку нумерують арабськими цифрами окремою нумерацією, додаючи перед кожним номером позначення даного додатку і розділяючи їх крапкою, наприклад: **Рис. А.3. Назва ілюстрації**.

Ілюстрації розташовують в основному тексті (у роботі безпосередньо після тексту, у якому вони згадуються вперше, або одразу на наступній сторінці) або в тексті і в додатках (якщо їх багато).

Від основного тексту рисунок повинен бути відокремлений інтервалом в 12 пт і відцентрованим (вирівнювання по середині рядка).

На всі ілюстрації в роботі повинні бути дані посилання. У тексті повинні бути посилання на ілюстрації типу «зображено на рис. 2.5», або «(рис. 2.5)». Посилання на раніше згадані ілюстрації даються із скороченням слова «дивись», наприклад, «див. рис. 2.5». Слово рисунок пишеться скорочено (рис.) тільки в тому випадку, якщо поруч стоїть номер (див. рис. 2.5), при відсутності номера слово «рисунок» пишеться повністю.

Кожний рисунок обов'язково має бути підписаний (слово «Рис.» разом з його порядковим номером і тематичним найменуванням). Підпис оформлюють у вигляді стандартного абзацу під зображенням на тій самій сторінці з вирівнюванням по середині рядка. Крапка наприкінці номера ілюстрації (якщо немає тексту), чи наприкінці тексту під рисунком не ставиться.

Ілюстрації можуть мати текст під назвою рисунку, що пояснює його зміст. Деталі сюжету позначають цифрами і виносять, супроводжуючи їх текстом. Часто підпис до рисунка містить додаткові пояснення до його окремих зображень та умовних позначень. Розшифрування умовних позначень можна розмістити після двокрапки (:) у кінці назви, цифрові або літерні позначення і пояснюючий текст розділяють тире (–); окремі елементи розшифрування розділяють крапкою з комою.

2.5. Оформлення таблиць

Теоретичні, експериментальні дані і цифровий матеріал, як правило, оформляють у виді таблиць.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті або на наступній сторінці, з обов'язковим посиланням на неї по тексту. У випадку великої кількості рядків її можна переносити на інший аркуш. Слово «Таблиця» разом з її номером слід розміщувати праворуч над її назвою. Назва таблиці центрується відносно таблиці і при цьому крапку після найменування таблиці не ставлять.

Назва таблиці

--	--	--

Таблиця від основного тексту повинна бути відокремлена інтервалом в 12 пт.

Нумерація таблиць виконується аналогічно ілюстраціям.

Таблиці кожного додатку нумерують арабськими цифрами окремою нумерацією, додаючи перед кожним номером позначення даного додатку і розділяючи їх крапкою. На таблиці у тексті повинні бути посилання типу «у таблиці 2.1.2» або (табл. 2.1.2). На раніше згадувані таблиці дають посилання типу (див. табл. 2.1.2).

Заголовки граф таблиці починають із прописних букв, а підзаголовки - із малих, якщо вони складають одне речення з заголовком. Підзаголовки, що мають самостійне значення, пишуть із прописної букви. Наприкінці заголовка і підзаголовків таблиць крапки не ставляться! Після назви заголовка стовпця або рядка, який містить цифрові дані, подають назву одиниці вимірювання, відокремлюючи її комою. Не допускається розділення граф в таблиці діагональними лініями.

Текст у стовпцях починають писати з великої літери, в його кінці крапку не ставлять. Числові дані однорідних величин рівняють за правою цифрою для цілих чисел, за комою – для дробових чисел, за знаками «+» і «-» при значенні межі коливань величини. Числові значення неоднорідних величин розміщують посередині стовпця. При відсутності цифрових даних в таблиці потрібно ставити тире.

Заголовки граф, як правило, записують паралельно рядкам таблиці. При необхідності допускається розташовувати заголовки граф перпендикулярно рядкам таблиці, які можна переглянути обертом за часовою стрілкою.

При діленні таблиці на частини і перенесенні їх на іншу сторінку допускається заголовок або таблиці замінювати відповідно номерами граф і рядків. При цьому нумерують арабськими цифрами графи і рядки першої частини таблиці. Слово «Таблиця» вказують один раз над першою частиною таблиці, над іншими частинами справа пишуть «Продовження таблиці 8.8» або «Закінчення таблиці 2.12», а у верхній частині таблиці зберігають лише рядок з нумерацією стовпців.

Текст в таблиці повинен бути надрукований розміром 12-14 пт.

Примітки до тексту і таблиць, в яких наводять довідкові і пояснювальні дані, нумерують послідовно в межах однієї сторінки з таблицею. Якщо приміток на одному аркуші кілька, то після слова «Примітки» ставлять двокрапку, наприклад:

Примітки: 1. ...; 2. ...

Якщо є одна примітка, то її не нумерують і після слова «Примітка» ставлять крапку.

Примітку до таблиці розміщують в кінці таблиці.

2.6. Оформлення формул

Формули і рівняння виділяються з тексту у окремий рядок і розташовуються по середині рядка. Вище і нижче за формулу необхідно залишати інтервал розміром 12 пт. Загальне правило пунктуації в тексті з формулами таке: формула входить до речення як його рівноправний елемент, тому в кінці формул і в тексті перед ними розділові знаки ставлять відповідно до правил пунктуації. Двокрапку перед формулою ставлять лише у випадках, передбачених правилами пунктуації, а саме:

- у тексті перед формулою є узагальнююче слово;
- цього вимагає побудова тексту, що передує формулі.

Для написання зручно використовувати редактор формул зі стилем : напівжирний, розміром звичайний – 14 пт, великий індекс – 10 пт, дрібний індекс – 7 пт, великий символ – 20 пт, дрібний символ – 10 пт.

Розділовими знаками між формулами, котрі йдуть одна за одною і не відокремлені текстом, можуть бути кома або крапка з комою безпосередньо за формулою до її номера.

Формули у документі, якщо їх більше однієї, нумеруються арабськими цифрами, номер ставлять із правої сторони сторінки у дужках, на рівні формули. Усі номери повинні розташовуватися на однаковій відстані від правого краю сторінки. Номер формули-дробу подають на рівні основної горизонтальної риски формули. Номер групи формул, розміщених на окремих рядках і об'єднаних фігурною дужкою (парантезом), ставиться справа від вістря парантеза, яке знаходиться в середині групи формул і звернене в бік номера.

Формули мають наскрізну нумерацію у межах розділу. В цьому випадку номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули, розділених крапкою. Формули, що поміщаються в таблицях або в пояснюючих даних до рисунка, не нумерують.

Формули, що поміщаються в додатках, нумерують арабськими цифрами окремою нумерацією в межах кожного додатку, додаючи перед кожним номером позначення даного додатку і розділяючи їх крапкою.

Приклад – (B.1)

Посилання у тексті на порядкові номери формул дають в дужках, наприклад: «у формулі (1.3)». На відміну від ілюстрацій, посилання даються тільки після появи формули в тексті. Якщо в роботі є одна формула, то її нумерують згідно з вимогами. Також необхідно відзначити, що варто нумерувати тільки ті формули, на які є посилання в наступному тексті. Інші нумерувати не рекомендується

Пояснення символів і числових коефіцієнтів, якщо вони не пояснені раніше, повинні бути приведені безпосередньо під формулою. Пояснення кожного символу слід давати з нового рядка в тій послідовності, в якій символи приведені у формулі. Безпосередньо після формули ставиться кома, а перший рядок розшифровки починається зі слова «де», без двокрапки після нього і без абзацу, наприклад:

$$\rho = \frac{m}{V}, \quad (3.1)$$

де m – маса речовини, кг;

V – об'єм, m^3 .

Переносити формули на наступний рядок допускається тільки на знаках виконуваних операцій, причому знак на початку наступного рядка повторюють. Якщо рівняння не вміщається в один рядок, його слід переносити після знаків, які з'єднують його праву і ліву частини (<, >, =) або плюс (+), мінус (–), множення (*), або ділення (:). Формули, що випливають одна з іншої і не розділені текстом, відокремлюють комою.

Формули, що йдуть одна за одною й не розділені текстом, відокремлюють комою.

Приклад:

$$(x + a)^n = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} x^k a^{n-k}, \quad (8.1)$$

$$(x + \varepsilon)^n = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} x^k \varepsilon^{n-k}, \quad (8.2)$$

У випадку виконання розрахунків за допомогою програм комп'ютерної алгебри (наприклад, Mathcad, Matlab та інші) допускається відхилення від вищенаведених вимог, якщо їх виконати неможливо.

2.7. Оформлення списку бібліографічних посилань використаних джерел

Список бібліографічних посилань містить бібліографічні описи використаної літератури і розміщується після висновків.

Бібліографічний опис складається відповідно до Національного стандарту України ДСТУ 8302 : 2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» (<http://lib.pnu.edu.ua>).

Використану літературу у списку використаних джерел розміщують у алфавітному порядку. У тексті кваліфікаційної роботи посилання оформляють у квадратних дужках, наприклад «...управління територіями та регіонами є необхідною складовою майбутнього сталого розвитку країни [1–2]».

Приклади правильного оформлення списку бібліографічних посилань детально наведено у додатку В.

2.8. Оформлення додатків

Додатки оформлюють як продовження кваліфікаційної роботи наступних її сторінках або у вигляді окремої частини, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті. Вони мають спільну з основним текстом наскрізну нумерацію сторінок. Кожен додаток повинен розташовуватися на новій сторінці і позначатися послідовно (вирівнювання тексту з правої сторони рядка) вище від його назви прописними літерами (А, Б, В,...), за винятком літер Г, Є, І, Ї, И, О, Ч, Ї. На наступному рядку, напівжирним шрифтом з вирівнюванням по середині, малими літерами з першої великої друкують заголовки додатка.

Приклад:

Додаток А

Бланк рецензії на кваліфікаційну роботу

Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи, підрозділи і пункти, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку (наприклад: А.2 – другий розділ додатка А; В.3.1 – перший підрозділ третього розділу додатка В).

Ілюстративний матеріал, розміщений в додатках, нумерується у межах кожного додатку (наприклад: рис. Д.1.2 – другий рисунок першого розділу додатка Д); формула (А.1) – перша формула додатка А).

При оформленні додатків окремою частиною, яка має самостійне значення і оформляється за вимогами, що пред'являються до документу даного виду, на титульному аркуші друкують великими літерами слово «ДОДАТКИ».

3. ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

3.1. Підготовка кваліфікаційної роботи до захисту

До захисту кваліфікаційної роботи допускаються здобувачі освіти, які успішно та повною мірою виконали навчальний план.

Кваліфікаційна робота подається науковому керівникові для перевірки у строки, визначені у завданні на її виконання

Науковий керівник надає відгук про кваліфікаційну роботу, в якому визначаються: актуальність дослідження; ефективність використаних методик; рівень сформованості загальних та фахових компетенцій та досягнення програмних результатів, а також перспективність запропонованих рекомендацій та ступінь обґрунтованості висновків; недоліки роботи (за наявності).

Кваліфікаційна робота повинна мати внутрішню рецензію. Рецензентами можуть бути викладачі, науковці закладу вищої освіти тощо.

Під час рецензування кваліфікаційної роботи рекомендується визначити:

- актуальність постановки і розроблення завдань, уміння визначити наукову новизну очікуваних результатів;
- використання наукових методів дослідження;
- уміння аналізувати та інтерпретувати результати досліджень;
- обґрунтованість висновків і пропозицій;
- участь здобувача вищої освіти у проведених дослідженнях, теоретичній та аналітичній обробці отриманих результатів, формулюванні наукового положення/ідеї/методики;
- вміння випускника чітко, грамотно й аргументовано викладати матеріал, правильно оформляти його;
- недоліки щодо змістової частини роботи, оформлення.

Рецензія надається письмово і повинна містити загальний висновок щодо рекомендацій до захисту (рекомендовано або не рекомендовано) у атестаційній комісії.

Крім того здобувач освіти повинен представити матеріали апробації результатів дослідження кваліфікаційної роботи у виступах на наукових конференціях, семінарах або публікації (тези, статті) у наукових виданнях, матеріалах конференцій тощо.

Попередній захист кваліфікаційної роботи проходить на випусковій кафедрі. Здобувачі освіти, дипломні роботи яких на попередньому захисті були оцінені позитивно, допускаються до перевірки на плагіат та захисту на засіданні атестаційної комісії.

3.2. Академічна доброчесність

У 2017 р. набрав чинності Закон України «Про освіту», що запровадив єдині для всіх рівнів освіти види порушень академічної доброчесності (академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування тощо). Згідно з цим Законом, «академічна доброчесність» - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства щодо авторського права і суміжних прав;

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- надання достовірної інформації щодо результатів власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використаної методики досліджень і джерел інформації.

Порушенням академічної доброчесності (серед іншого) вважається академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових

(творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

Академічним плагіатом вважається оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості).

З метою запобігання плагіату випускних робіт, підвищення їхньої якості, рівня самостійності та індивідуальності, забезпечення високого рівня має їхньої оригінальності магістерська робота повинна пройти перевірку на плагіат за допомогою онлайн-сервісу, який перевіряє текстові документи на наявність запозичених частин тексту з відкритих джерел в Інтернеті чи внутрішньої бази документів користувача. Перевірка робіт на академічний плагіат здійснюється за допомогою Інтернет-сервісів, використання яких регламентується відповідними наказами та угодами університету, зокрема, сервісу [StrikePlagiarism](http://strikeplagiarism.com) (<http://strikeplagiarism.com>).

РДГУ у освітньому процесі керується системою антиплагіату, рекомендованою для використання Міністерством освіти і науки України «StrikePlagiarism.com», яка з 2002 року активно займається зміною ставлення до академічного плагіату і розробкою технологічних, правових і процедурних контрзаходів. Компанія працює в 20 країнах світу та охоплює понад 500 закладів вищої освіти. За інформацією розробників програми, система виявлення плагіату здатна розпізнавати більше 200 мов. Алгоритм розроблений для запобігання різним типам маніпуляцій з текстом: штучні інтервали, мікропробіли, білі знаки, заміна схожими буквами з іншого алфавіту. Всі спроби маніпуляцій відображаються в звіті подібності. Алгоритм також ідентифікує запозичення в перефразуванні. Антиплагіатна система сама по собі не показує плагіат в тексті. Вона лише надає певну карту із запозиченнями і є допоміжним інструментом для ідентифікації академічного плагіату. Система перевірки формує звіт подібності, що включає два коефіцієнти: перший показує запозичення у кількості 5 слів підряд, другий – 25. Дані відсотки не повинні перевищувати 30 % і 5 % відповідно.

Згідно графіку кваліфікаційні роботи, оформлені відповідно до вимог у готовому до захисту вигляді, в електронному вигляді надсилаються для перевірки на наявність академічного плагіату. Звіт системи та висновок експерта направляється адміністратором на електронну пошту кафедри або наукового керівника, що надіслали роботи на перевірку.

3.3. Захист кваліфікаційної роботи

Захист кваліфікаційної роботи відбувається публічно на засіданні атестаційної комісії, склад якої затверджується у встановленому порядку. Виступ на захисті кваліфікаційної роботи повинен бути ретельно підготовленим, не перевищувати за часом 15-20 хв., вмішувати:

- чітко поставлену проблему;
- обґрунтування її актуальності;
- розкриття ступеня її наукової розробки,
- визначення мети і завдань дослідження,
- відомості про структуру роботи;
- виклад зроблених автором узагальнень і висновків.

Рекомендується у процесі виступу використовувати заздалегідь підготовлені **мультимедійні презентації**. Презентація виступу на захисті кваліфікаційної роботи зазвичай не повинна перевищувати 12 слайдів, (1-2 слайди на хвилину промови). Тло слайдів бажано обрати наскрізним для всієї презентації. Можна скористатися шаблонами, які містить програма. Бажано, щоб кольори схем, діаграм, малюнків були яскравішими за тло, а отже краще використовувати світле тло з мінімальною кількістю декоративних елементів. Ефекти анімації мають допомагати сприйманню інформації, а не бути самоціллю та не відволікати увагу слухачів від анонсованого змісту. Бажано не використовувати складних прописних шрифтів, розмір шрифтів має бути не менше, ніж 20-22 pt. В одному слайді доцільно вмішувати не більше, ніж 12-15 рядків тексту.

Презентація виступу повинна містити:

- короткий теоретичний вступ (вказати актуальність, хто займався досліджуваною проблемою і які підходи вироблені) (1-2 слайди);
- визначення мети та завдань дослідження (1 слайд);
- методи та методики дослідження (1 слайд);
- опис змінних і сталих (1-2 слайди);
- опис результатів дослідження (5-6 слайдів);
- висновки та рекомендації (1-2 слайди).

Здобувач освіти зобов'язаний по суті відповісти на додаткові запитання, які виникли в ході захисту у членів атестаційної комісії та присутніх.

Секретар комісії протоколює процедуру захисту.

За результатами публічного захисту кваліфікаційної роботи на закритому засіданні атестаційної комісії більшістю голосів приймає рішення щодо оцінки захисту і роботи (враховуючи відгук керівника, рецензента, зміст доповіді, відповіді на запитання).

Оцінювання виконання та захисту кваліфікаційної роботи у оцінках шкал національної, ESTS та 100-бальної виглядає наступним чином:

Критерії оцінювання кваліфікаційних робіт

Кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання
Відмінно (90-100)	Здобувач вищої освіти глибоко і повно розкрив зміст досліджуваної проблеми; всебічно проаналізував теоретичні джерела; розробив доцільну методику наукового дослідження; грамотно, послідовно, логічно, докладно виклав зміст роботи, зробив аргументовані висновки; продемонстрував високий рівень культури наукового дослідження та культури письмового мовлення. Під час захисту продемонстрував глибоке і всебічне знання досліджуваної проблеми та володіння культурою усного мовлення.
Дуже добре (82-89)	Здобувач вищої освіти повністю розкрив зміст досліджуваної проблеми; проаналізував теоретичні джерела; розробив доцільну методику наукового дослідження; грамотно, послідовно, логічно, докладно виклав зміст роботи, зробив аргументовані висновки; продемонстрував високий рівень культури наукового дослідження та культури письмового мовлення. Допустив 2-3 незначні неточності під час викладу основних положень або висновків. Під час захисту продемонстрував глибоке знання досліджуваної проблеми та володіння культурою усного мовлення. Допустив 2-3 незначні неточності у ході презентації дослідження.

<p>Добре (74-81)</p>	<p>Здобувач вищої освіти достатньо повно розкрив зміст досліджуваної проблеми; проаналізував теоретичні джерела; розробив доцільну методику наукового дослідження; грамотно, послідовно, логічно виклав зміст роботи, зробив переважно аргументовані висновки; продемонстрував досить високий рівень культури наукового дослідження та культури письмового мовлення. Допустив 3-4 неточності під час викладу основних положень або висновків. Під час захисту продемонстрував достатньо повне знання досліджуваної проблеми та володіння культурою усного мовлення. Допустив 3-4 неточності у ході презентації дослідження.</p>
<p>Задовільно (60-73)</p>	<p>Здобувач вищої освіти недостатньо повно розкрив зміст досліджуваної проблеми; проаналізував незначну кількість теоретичних джерел; розробив недостатньо доцільну методику наукового дослідження; виклав зміст роботи з порушення логіки, граматичних та стилістичних норм; зробив поверхові висновки; продемонстрував переважно достатній рівень культури наукового дослідження та культури письмового мовлення. Допустив значні неточності під час викладу основних положень або висновків. Під час захисту продемонстрував поверхове знання досліджуваної проблеми та переважно достатній володіння культурою усного мовлення. Допустив значні неточності у ході презентації дослідження.</p>
<p>Незадовільно (0-59)</p>	<p>Здобувач вищої освіти не розкрив зміст досліджуваної проблеми; проаналізував незначну кількість теоретичних джерел; розробив недоцільну методику наукового дослідження; виклав зміст роботи зі значними порушеннями логіки, граматичних та стилістичних норм; зробив поверхові висновки; продемонстрував переважно недостатній рівень культури наукового дослідження та культури письмового мовлення; допустив суттєві неточності під час викладу основних положень або висновків. Під час захисту продемонстрував недостатнє знання</p>

	досліджуваної проблеми та переважно недостатній володіння культурою усного мовлення. Допустив суттєві неточності у ході презентації дослідження.
--	--

Здобувач вищої освіти має право на оскарження дій адміністрації, педагогічних та науково-педагогічних працівників університету. У випадку незгоди з атестаційною (екзаменаційною) оцінкою здобувач подає апеляцію на ім'я ректора. У заяві вказується суть спірного питання. Апеляція подається після оприлюднення оцінок в одинденний термін з обов'язковим повідомленням завідувача кафедри та декана факультету. Не розглядають апеляції подані несвоєчасно або з порушенням процедури подання. У випадку надходження апеляційної заяви наказом ректора створюється комісія для її розгляду. Головою комісії призначається проректор з навчально-виховної роботи. До складу комісії входять: декан, завідувач кафедрою, викладач відповідної кафедри, який не є членом екзаменаційної комісії (екзаменатором). Відповідальність за організацію роботи апеляційної комісії, своєчасний та об'єктивний розгляд апеляційних заяв щодо результатів покладається на голову комісії. Апеляція здобувача вищої освіти розглядається в триденний термін (рахуються робочі дні), як правило, в його присутності на засіданні апеляційної комісії. Під час розгляду апеляції члени комісії проводять співбесіду зі здобувачем вищої освіти на підставі тесту, аркуша усної відповіді або письмової роботи. Додаткове опитування здобувача вищої освіти не допускається. Рішення апеляційної комісії підтверджується підписами її членів та оголошується здобувачу вищої освіти відразу після її засідання. Згідно рішення апеляційної комісії секретар екзаменаційної комісії вносить відповідні зміни до протоколу засідання атестаційної комісії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кодекс академічної доброчесності психолого-природничого факультету. URL : <https://psuhologia.rshu.edu.ua/naukova-diiialnist/akademichna-dobrochesnist>
2. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесност. URL : <http://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/recomendatsii.pdf>
3. Методичні рекомендації до виконання та оформлення кваліфікаційної роботи магістра для здобувачів вищої освіти спеціальності 053 «Психологія» заочної форми навчання / укладачі: Максимов В.М., Лукіяничук А.М. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО, 2021. URL : <https://binpo.com.ua/wp-content/uploads/2021/11/Методичні-рекомендації-до-виконання-та-оформлення-кваліфікаційної-роботи-магістра-Психологія.pdf>
4. Методичні рекомендації до написання та оформлення дипломних робіт за спеціальністю «Психологія» / Укладачі: Н. В. Грисенко, О. О. Байєр, Е. Л. Носенко, Д. С. Волков, І. Ф. Аршава, І. Г. Батраченко, Є. Т. Коробов. Дніпропетровськ : ДНУ, 2012. 102 с.
5. Методичні рекомендації щодо написання та оформлення кваліфікаційної роботи. Ізмаїльський ДГУ. URL : <http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/metodychni-rekomendaciyi-do-napysannja-kvalifikacijnyh-robot-bakalavr-2020.pdf>
6. Методичні рекомендації щодо роботи зі звітом та аналізом звіту програми з виявлення плагіату StrikePlagiarism/ уклад. І.М. Андрощук; під заг. ред. Р.В.Павелківа. Рівне: РДГУ, 2020. 50 с.
7. Моргун В.Ф., Москаленко Л.С. Кваліфікаційні наукові роботи з психології: курсова, бакалаврська, магістерська. Методичний посібник для студентів /за ред. В.Ф.Моргуна. К.: Вид. Дім «Слово», 2013. 168 с.
8. Моргун В.Ф., Москаленко Л.С. Кваліфікаційні наукові роботи з психології. Методичні поради студентам. *Імідж сучасного педагога*. 2005. № 5. С.45-48.
9. Музика О. Л. Курсові роботи з психології: [навч. посіб. для студентів вищих навч. закладів]. К. : Освіта України, 2009. 104 с.
10. Основні вимоги до дисертацій та авторефератів дисертацій. *Бюлетень ВАК України*. 2011. № 9-10. С. 9 - 17.
11. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня: методичні поради / авт.-упор.: Л. А. Пономаренко. К. : Толока, 2005. 80 с.

Основні вимоги
до кваліфікаційних робіт здобувачів ОС «магістр»
за ОП «Психологія» зі спеціальності 053 Психологія

Характеристика роботи	Основні вимоги
Обсяг роботи (без додатків)	2,5-3,0 др. арк. (60-75 сторінок)
Резюме	Українською та англійською (іншою іноземною, крім російської, яку вивчав здобувач освіти) мовами обсягом до 300 слів.
Структура вступу	Актуальність дослідження Об'єкт дослідження Предмет дослідження Мета дослідження Завдання дослідження Методи дослідження Емпірична база дослідження Теоретичне значення дослідження Практичне значення дослідження Прогнозовані припущення про організацію подальших досліджень об'єкта Апробація (публікації, конференції, засідання кафедр тощо) Структура роботи
Структура основної частини	3 розділи: теоретичний, констатувальний; формувальний (розвивальний / корекційний); Розділ закінчується висновками згідно із завданнями роботи, які розв'язуються у даному розділі, а також фразою-переходом до наступного розділу
Діагностичний інструментарій	Не менше 3-х методик, методи математичної статистики

Висновки	Висновки та рекомендації у кінці кожного розділу та узагальнені висновки у кінці роботи
Список використаних джерел	<p>Не менше 40 джерел, які видані після 2000 року.</p> <p>Обов'язковим є використання фахової літератури, виданої іноземними мовами (не менше 2-х джерел).</p> <p>До мінімуму звести використання фахової літератури, яка опублікована в росії, зокрема після 2014 року.</p> <p>Російськомовну літературу, яка була використана у ході написання кваліфікаційної роботи, оформляємо згідно Національного стандарту України ДСТУ 8302 : 2015 наступним чином: Рубінштейн С.Л. Загальна психологія. СПб: Видавництво «Пітер», 2000. 570с. (рос.мовою). Фельдштейн Д.І. Психологія виховання підлітка. <i>Питання психології</i>. 2000. № 4. С.4-12 (рос.мовою).</p> <p>На кожне з джерел у роботі має бути хоча б одне посилання.</p>
Супровідні документи	<p>Відгук керівника кваліфікаційної роботи</p> <p>Внутрішня або зовнішня рецензія</p> <p>Довідка про результати перевірки роботи на плагіат</p> <p>Електронна версія кваліфікаційної роботи (проекту) надсилається на електронну адресу кафедри</p>
Процедура захисту	Перед атестаційною комісією відкрито та публічно

Зразок
оформлення титульної сторінки кваліфікаційної роботи на здобуття
освітнього ступеня «магістр» зі спеціальності 053 Психологія

Рівненський державний гуманітарний університет

Інститут психології та педагогіки РДГУ Психолого-природничий факультет

Кафедра загальної психології та психодіагностики

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Освітній ступінь «Магістр»

НА ТЕМУ:

«Психолого-педагогічні засади розвитку моральних форм поведінки дітей
дошкільного віку»

Виконала: здобувачка 2 курсу освітнього ступеня «магістр» за ОП «Психологія» зі спеціальності 053 Психологія групи М(П)-61 денної (заочної) форми навчання

Петрук Олена Іванівна

Керівник к.психол.н., доц. Савчук О.М.

Рецензент: к.психол.н., доц. Прохорова Т.І.

Рівне, 2022 р.

**Приклади
оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел з
урахуванням Національного стандарту України
ДСТУ 8302:2015**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с. 2. Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917-1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 113 с. 3. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.) : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с. 4. Вагіна О. М. Політична етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 102 с. 5. Верлос Н. В. Конституційне право зарубіжних країн : курс лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 145 с. 6. Горбунова А. В. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія і методологія : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 240 с. 7. Гурська Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2016. 172 с. 8. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с.
Два автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с. 2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 3. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с. 4. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 5. Горошкова Л. А., Волков В. П. Виробничий

	<p>менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с.</p> <p>6. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.</p>
Три автори	<p>1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с.</p> <p>2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с.</p> <p>3. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с.</p> <p>4. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.</p>
Чотири і більше авторів	<p>1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с.</p> <p>2. Бікулов Д. Т., Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с.</p> <p>3. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с.</p> <p>4. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с.</p> <p>5. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.</p>
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	<p>1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с.</p> <p>2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с.</p>

	<p>3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В.М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.</p>
<p>Без автора</p>	<p>1. 25 років економічному факультету: історія та сьогодення (1991-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 330 с.</p> <p>2. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с.</p> <p>3. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172 с.</p> <p>4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с.</p> <p>5. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Латковської. Київ : ЦУЛ, 2017. 176 с.</p> <p>6. Сучасне суспільство: філософсько-правове дослідження актуальних проблем : монографія / за ред. О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2016. 488 с.</p> <p>7. Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 5-6 жовт. 2017 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 216 с.</p> <p>8. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.</p>
<p>Багатотомні видання</p>	<p>1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с.</p> <p>2. Лодий П. Д. Сочинения : в 2 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. А. В. Сеницына. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницького, 2015. Т. 1. 306 с.</p> <p>3. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення</p>

	<p>/ заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.</p> <p>4. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 т. Харьков : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.</p>
Автореферати дисертацій	<p>1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с.</p> <p>2. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.</p>
Дисертації	<p>1. Авдєєва О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII - початок XX ст.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с.</p> <p>2. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.</p>
Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.</p> <p>2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.</p> <p>3. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>4. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–543.</p> <p>5. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40.</p>
Архівні документи	<p>1. Лист Голови Співки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо</p>

	<p>реєстрації Статуту Спілки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71.</p> <p>2. Наукове товариство ім. Шевченка. <i>Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України</i>. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.</p>
Патенти	<p>1. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.</p> <p>2. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.</p>
Стандарти	<p>ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).</p>
Каталоги	<p>1. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с.</p> <p>2. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с.</p> <p>3. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін.; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.</p>
Бібліографічні показники	<p>1. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування).</p>

<p>Частина видання: книги</p>	<p>1. Баймуратов М. А. Имплементация норм международного права и роль Конституционного Суда Украины в толковании международных договоров / М. А. Баймуратов. <i>Михайло Баймуратов: право як буття вченого</i> : зб. наук. пр. до 55-річчя проф. М. О. Баймуратова / упоряд. та відп. ред. Ю. О. Волошин. К., 2009. С. 477–493.</p> <p>2. Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України</i> : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195–197.</p> <p>3. Алексеев В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.</p>
<p>Частина видання: матеріалів конференцій (тези, доповіді)</p>	<p>1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136.</p> <p>2. Соколова Ю. Особливості впровадження проблемного навчання хімії в старшій профільній школі. <i>Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук</i> : матеріали ІІІ регіон. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 29 листоп. 2014 р. Запоріжжя, 2014. С. 211–212.</p>
<p>Частина видання: довідкового видання</p>	<p>1. Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673.</p> <p>Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. <i>Адміністративне право України</i> : словник термінів / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55.</p>
<p>Частина видання: продовжуваного видання</p>	<p>1. Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46.</p>

	<p>2. Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159.</p> <p>3. Левчук С. А., Рак Л. О., Хмельницький А. А. Моделювання статичного деформування складеної конструкції з двох пластин за допомогою матриць типу Гріна. <i>Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій</i>. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218.</p>
<p>Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)</p>	<p>1. Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії. <i>Часопис Київського університету права</i>. 2007. № 4. С. 88–92.</p> <p>2. Коломоєць Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. <i>Право України</i>. 2017. № 5. С. 71–79.</p> <p>3. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5.</p> <p>4. Bletskan D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.</p>
<p>Електронні ресурси</p>	<p>1. Влада очима історії: фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>2. Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsej.org.ua/5_2017/32.pdf.</p> <p>3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 20–27. URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017).</p>

	<p>4. Яцків Я. С., Маліцький Б. А., Бублик С. Г. Трансформація наукової системи України протягом 90-х років ХХ століття: період переходу до ринку. <i>Наука та інновації</i>. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: https://doi.org/10.15407/scin12.06.006.</p>
--	--